

Praca kontrolna – język polski

Czy odkupienie winy zwalnia człowieka z odpowiedzialności za wyrządzone krzywdy? Rozważ problem i uzasadnij swoje zdanie, odwołując się do podanego fragmentu *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, do całego utworu oraz do innego tekstu kultury.

Tvoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów.

Adam Mickiewicz

Pan Tadeusz

Księga X: *Emigracja. Jacek*

Imię zdrajcy przyłgnęło do mnie jako dżuma.

Odwracali ode mnie twarz obywatele,

Uciekali ode mnie dawni przyjaciele;

Kto był lękliwy, z dala witał się i stronił;

Nawet lada chłop, lada Żyd, choć się pokłonił,

To mię z boku szyderskim przebijał uśmiechem;

Wyraz »zdrajca« brzmiał w uszach, odbijał się echem

Strona 8 z 15

W domie, w polu. Ten wyraz od rana do zmroku

Wił się przede mną, jako plama w chorym oku.

Przecież nie byłem zdrajcą kraju!...

(...)

*

Uciekłem z kraju!

Gdziem nie był! com nie cierpiał!

Aż Bóg raczył lekarstwo jedyne objawić.

Poprawić się potrzeba było i naprawić

Ile możliwości to...

(...)

„Bardziej niżli z miłości, może z głupiej pychy

Zabiłem; więc pokora... wszedłem między mnichy,

Ja, niegdyś dumny z rodu, ja, com był junakiem,

Spuściłem głowę, kwestarz, zwałem się Robakiem,

Że jako robak w prochu...”

„Zły przykład dla Ojczyzny, zachętę do zdrady

Trzeba było okupić dobremi przykłady,

Krwia, poświęceniem się...

Biłem się za kraj; gdzie? jak? zmilczę; nie dla chwały

Ziemskiej biegłem tylekroć na miecze, na strzały.

Milej sobie wspominam nie dzieła waleczne

I głośne, ale czyny ciche, użyteczne,

I cierpienia, których nikt...”

Udało mi się nieraz do kraju przedzierać,

Rozkazy wodzów nosić, wiadomości zbierać,

Układać znowy... Znają i Galicyjanie

Ten kaptur mnisi – znają i Wielkopolanie!

Pracowałem przy taczkach rok w pruskiej fortecy,

Trzy razy Moskwa kijmi zraniła me plecy,

Raz już wiedli na Sybir; potem Austryjacy

W Szpilbergu zakopali mnie w lochach do pracy,

W carcerdurum – a Pan Bóg wybawił mię cudem

I pozwolił umierać między swoim ludem,

Z Sakramentami.

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz czyli Ostatni zajazd na Litwie. Historia szlachecka z roku 1811 i 1812 we dwunastu księgach wierszem*, Wrocław 1982.